

آسیب شناسی برنامه های آموزشی مهارت های اجتماعی

فؤاد حدادنژاد

محمد امین بدیعی

سیدمرتضی شیخ الاسلامی

محمد عقیقی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور	آسیب شناسی برنامه های آموزشی مهارت های اجتماعی / فواد حدادنژاد... او دیگران.
مشخصات نشر	مشهد: انتشارات جالیز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۵۶ ص. ۱۴X۵/۲۱، ۵/۳ م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۷۹۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	فواد حدادنژاد، محمدامین بدیعی، سیدمرتضی شیخ الاسلامی، محمد عقیقی.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۴۱ - ۱۵۶.
موضوع	شاگردان -- راهنمای مهارت های زندگی
موضوع	Students -- Life skills guides
موضوع	مهارت های اجتماعی -- راهنمای آموزشی
موضوع	Social skills -- Study and teaching
شناسه افزوده	حدادنژاد، فواد، ۱۳۷۴ -
رده بندی کنگره	LB۳۶۰۷
رده بندی دیویی	۸/۳۷۶
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۸۷۹۹۶
اطلاعات رکورد	بیان
کتابشناسی	

آسیب شناسی برنامه های آموزشی مهارت های اجتماعی

فواد حدادنژاد - محمد امین بدیعی - سیدمرتضی شیخ الاسلامی - محمد عقیقی

ناشر: انتشارات جالیز

چاپ: اول، تابستان ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: رقعی / تعداد صفحه: ۱۵۶

قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۷۹۸-۹

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرائی: محمد مستکملی

حق چاپ محفوظ است

فهرست

۹.....	مقدمه.....
۱۲.....	جایگاه آموزش مهارت‌های زندگی در مدارس.....
۱۵.....	تاریخچه مختصری از آموزش مهارت‌های زندگی.....
۱۷.....	مفهوم و تعریف مهارت‌های زندگی.....
۱۹.....	مصادیق و انواع مهارت‌های زندگی.....
	نمونه‌هایی از طبقه‌بندی مهارت‌های زندگی بر مبنای صلاحیت‌های اجتماعی،
۲۶.....	جلوگیری از خشونت و ارتقاء بهداشت عمومی.....
۲۷.....	تهیه کنندگان برنامه و آموزش.....
۲۹.....	نظریه‌های برنامه درسی و آموزش مهارت‌های زندگی.....
۳۳.....	دیدگاه انسان‌گرایانه.....
۳۶.....	دیدگاه رشدگرا.....
۳۸.....	نظریه‌های یادگیری مرتبط با آموزش مهارت‌های زندگی.....
۳۸.....	نظریه یادگیری اجتماعی.....
۳۸.....	کاربرد و دلالت نظریه یادگیری اجتماعی بر مهارت‌های زندگی.....
۴۳.....	دلالت‌های تئوری روانشناسی ساختن گرایی بر آموزش مهارت‌های زندگی.....
۴۴.....	تئوری مسئله- رفتار.....
۴۷.....	تئوری تأثیر اجتماعی.....
۴۸.....	تئوری حل مسأله شناختی.....

۵۰	تنوری هوش‌های چندگانه.....
۵۶	نظریه برگشت‌پذیری و خطر.....
۵۸	طبقه‌بندی مازلو از نیازهای انسان و دلالت‌های آن بر آموزش مهارت‌های زندگی.....
۶۰	مازلو ویژگی‌های افراد خود شکوفا را به شرح زیر بیان کرده است:.....
۶۶	عناصر نه‌گانه برنامه درسی مهارت‌های زندگی بر اساس مدل تحقیقاتی کلاین:.....
۶۸	معیارهای انتخاب محتوای برنامه درسی:.....
۷۱	مواد آموزشی.....
۷۲	اجزای بسته آموزشی.....
۷۲	کتاب درسی:.....
۷۴	راهنمای تدریس:.....
۷۴	مطالب مربوط به سابقه موضوع درسی:.....
۷۶	مواد آموزشی لازم برای آموزش مهارت‌های زندگی.....
۷۹	فعالیت‌های یادگیری.....
۸۰	اصول حاکم بر انتخاب فعالیت‌های یادگیری:.....
۸۱	راهبردهای تدریس.....
۸۲	اهمیت و ضرورت بکارگیری روش‌های فعال در تدریس.....
۸۳	اصول تعیین و سازماندهی راهبردهای تدریس:.....

- ۸۶.....روش‌های تدریس مهارت‌های زندگی
- ۸۹.....استراتژی مطلوب آموزش مهارت‌های زندگی
- ۹۰.....ارزشیابی
- ۹۱.....هدف ارزشیابی
- ۹۳.....روش‌های ارزشیابی مهارت‌های زندگی
- ۹۵.....انواع آزمون‌های عملکردی
- ۹۶.....آزمون کتبی عملکردی
- ۹۷.....آزمون شناسایی
- ۹۷.....انجام عملکرد در موقعیت‌های شبیه‌سازی شده
- ۹۸.....نمونه کار
- ۱۰۰.....روش فهرست‌وارسی
- ۱۰۱.....روش مقیاس درجه‌بندی
- ۱۰۱.....روش واقعه‌نگاری
- ۱۰۲.....موارد استفاده روش واقعه‌نگاری
- استفاده از روش‌های خودسنجی و سنجش به وسیله همکلاسی‌ها در ارزشیابی از
- ۱۰۳.....برنامه آموزش مهارت‌های زندگی
- ۱۰۵.....گروه‌بندی
- ۱۰۷.....شواهد پژوهشی درباره همکاری گروهی
- ۱۱۰.....یویایی گروه

- ۱۱۱..... معیارها و استانداردهای گروه
- ۱۱۳..... نقش اعضای گروه در پیشبرد اهداف آن
- ۱۱۵..... فضای آموزشی
- ۱۱۷..... عوامل فیزیکی مؤثر در یادگیری
- ۱۲۰..... استفاده مطلوب از فضای آموزشی
- ۱۲۱..... تأثیر فضا و تجهیزات آموزشی در فرایند تدریس
- ۱۲۳..... محیط خارج از آموزشگاه
- ۱۲۴..... زمان آموزشی
- ۱۲۵..... کمیت و کیفیت زمان آموزشی
- ۱۲۷..... عوامل تعیین کننده تخصیص زمان: نسبت به ملاحظات تربیتی؟
- ۱۲۷..... عوامل مؤثر در کاهش زمان آموزشی در کشورهای کمتر توسعه یافته
- ۱۲۹..... غیبت معلم و تأثیر آن در کاهش زمان آموزشی
- ۱۴۱..... منابع

مقدمه

امروزه علیرغم تغییرات عمیق فرهنگی و تغییر در شیوه‌های زندگی، بسیاری از افراد فاقد توانایی‌های لازم و اساسی در رویارویی با مسائل زندگی خود می‌باشند و همین امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی روزمره و مقتضیات آن آسیب پذیر نموده است. بنابراین با توجه به مدارک و شواهد علمی و به منظور پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (مانند خودکشی، اعتیاد، خشونت، رفتارهای بزهکارانه و اختلالات روانی) که ناشی از ناکارآمدی فرد در مواجهه با مقتضیات زندگی است، لازم است به موضوع بهداشت روانی و اهمیت آن توجه بیشتری مبذول گردد. با توجه به لزوم انطباق افراد با تغییرات زندگی عصر حاضر، «برنامه درسی به عنوان یکی از ابزارهای فرهنگی است که با طراحی و اجرای آن می‌توان نسل امروز را برای رویارویی و مواجهه با چالش‌ها و مسائل موجود و آینده توانا ساخت و شهروندان وابسته‌ای را تربیت نمود»

انسان دنیای امروز به لحاظ پیچیدگی‌های زندگی، وسعت و سرعت تغییرات با چالش‌های فراوانی روبروست که این چالش در قرن آینده بارزتر خواهد شد. از چالش‌ها و بحران‌های مطرح می‌توان به مواردی همچون چالش بین جهانی شدن و بومی ماندن، بحران جمعیت، بحران سلامتی و تغذیه، دگرگونی‌های فناوری و شرایط حرفه ای، اثرات فناوری نوین ارتباطی بر مهارت‌های اجتماعی و اخلاقیات، مشکلات خانوادگی، اشتغال والدین در بیرون از منزل و... اشاره کرد

هر یک از این بحران ها مشکلاتی را بر چگونگی زندگی افراد و رفتارهای اجتماعی و فردی آنها تحمیل می کند. بنابراین چگونگی رویارویی با مسائلی همچون مسائل فوق، و نیز تربیت انسانهای متعهد به خواستهها، ارزشها و آرمانهای جامعه، پیش بینی ها و برنامه ریزی های خاصی را می طلبد.

آموزش مهارتهای زندگی فرد را برای غلبه بر تنش ها و مشکلات پیش رو که خواست وی و جامعه است آماده می کند. منظور از مهارتهای زندگی آن نوع توانایی های شناختی، عاطفی، و عملی است که برای موفقیت و احساس شادمانی در زندگی روزمره معمولی و عادی مورد نیاز می باشد. و اهداف آموزشی این نوع مهارتها الزامات و نیازهای روزمره زندگی استخراج می شود بطور کلی برنامه های مختلفی که بر اساس آموزش مهارتها در زمینه ارتقای سلامت کودکان و نوجوانان اجرا شده است مشتمل بر چند مهارت اصلی و اساسی هستند که عبارتند از: توانایی تصمیم گیری، توانایی حل مسأله، توانایی تفکر خلاق، توانایی تفکر نقادانه، توانایی برقراری روابط مؤثر، توانایی برقراری روابط بین فردی سازگارانه، توانایی آگاهی از خود، توانایی همدلی با دیگران، توانایی مقابله با دیگران، توانایی مقابله با هیجانها، و توانایی مقابله با استرس. آموزش مهارتهای زندگی مورد تأکید بسیاری از مربیان و صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده است. برای مثال از نظر جان دیویی هدف تعلیم و تربیت آماده کردن شهروندان برای اداره خود است؛ و این یادگیری مثل هر یادگیری دیگر، باید از راه عمل صورت گیرد. به نظر دیویی بزرگترین نقص آموز شگاه های سنتی که مایه بسی تأسف است آن است که در آن سعی

می‌شود در محیطی که فاقد هرگونه روح اجتماعی است، برای اجتماع اعضای شایسته و مفید تربیت کند.

اهداف یا کانون توجه برخی نظریه‌های برنامه درسی از قبیل نظریه‌های انسان‌گرایانه، اجتماعی و رشد‌گرا، آموزش مصادیق مهارت‌های زندگی است با توجه به اهمیت یادگیری مهارت‌های زندگی برای مواجهه با مسائل و مشکلات روزمره و تأثیر آن بر بهبود زندگی فردی و اجتماعی و نیز تأکیدهایی که بر آن گردیده است، بایستی مورد توجه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت قرار گیرد. در همین راستا است که امروزه بخشی از برنامه‌های درسی رسمی مدارس در اکثر نظام‌های آموزشی به آموزش این مهارت‌ها اختصاص یافته است

در اهداف آرمانی و اهداف دوره‌های تحصیلی نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران نیز به صراحت و یا به طور ضمنی به آموزش مهارت‌های زندگی تأکید شده است بنابراین ضرورت آموزش این گونه مهارت‌ها برای دانش‌آموزان ایرانی نیز به شدت احساس می‌گردد. لذا این پژوهش به دنبال شناسایی آسیب‌های موجود در برنامه آموزش مهارت‌های زندگی دوره متوسطه نظری و اولویت بندی اهمیت عناصر تشکیل دهنده این برنامه از منظر متخصصان تعلیم و تربیت، معلمان، و دانش‌آموزان و ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت آن بوده است.